

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS PROJEKTO

Teikiame patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 10, 12, 17, 18 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1086“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) (pridedama).

Atkreiptinas dėmesys, kad Žemės ūkio ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2021 m. gruodžio 16 d. rezoliucija Nr. S-3778, bei įgyvendindama Seimo valdybos 2021 m. gruodžio 15 d. sprendimo Nr. SV-S-333 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 4 punktą, parengė Nutarimo projektą.

Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 10, 12, 17, 18 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-1086 (toliau – Įstatymo projektas) siūloma suteikti teisę gaminti (ne daugiau kaip 1 000 litrų per metus) naminę degtinę ir kitus tradicinius gėrimus, kurių alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 65 tūrio proc., ūkininkams, įregistruotiems Ūkininkų ūkių registre, kurie teikia kaimo turizmo reikalavimus atitinkančias paslaugas ir kurie Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka sertifikuoti kaip tradiciniai amatininkai. Gėrimai būtų gaminami, laikomi, vartojami ir parduodami tik gėrimus pagaminusiam ūkininkui priklausančioje kaimo turizmo sodyboje.

Kadangi Nutarimo projektu teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvada dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų Įstatymų projektų, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog sprendimą dėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo priima teisės akto projekto rengėjas.

Nutarimo projektas du kartus skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS; pirmasis paskelbimas TAIS Nr. 22-32, antrasis paskelbimas TAIS Nr. 22-32 (2)).

Nutarimo projektas teiktas derinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Finansų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Konkurencijos tarybai, Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacijai. Vidaus reikalų ministerija, Konkurencijos taryba ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabas buvo atsižvelgta. Po Nutarimo projekto paskelbimo TAIS, pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

2022 m. balandžio 7 d. organizuoto tarpinstitucinio pasitarimo metu buvo aptariamose visų institucijų pateiktos pastabos. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Finansų ministerijos ir Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacijos pateiktoms pastaboms, į kurias nebuvo atsižvelgta ir dėl kurių nepavyko sutarti pasitarimo metu, parengta derinimo pažyma. 2022 m. balandžio 12 d. Nutarimo projektas (reg. Nr. 22-32(3)) per TAIS pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

2022 m. balandžio 26 d. Nutarimo projektas (reg. Nr. 22-32 (3)) svarstytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime. Į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, išsakytas minėto pasitarimo metu, buvo atsižvelgta. Dar kartą buvo įvertintos Finansų ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento ir Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacijos pateiktos pastabos, tačiau susitarimas darbo tvarka nebuvo pasiektas. 2022 m. gegužės 2 d. per TAIS Nutarimo projektas (reg. Nr. 22-32(4)) pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

Siekiant suderinti institucijų pastabas, 2022 m. liepos 15 d. vyko nuotolinis pasitarimas dėl naminių alkoholinių gėrimų legalizavimo klausimo, kuriame dalyvavo Žemės ūkio ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Finansų ministerijos politinių komandų atstovai bei Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento specialistai.

2022 m. rugpjūčio 25 d. per TAIS Lietuvos Respublikos Vyriausybė grąžino Nutarimo projektą (reg. Nr. 22-32(4)), kad dar kartą būtų įvertintas Seimo narių siūlymas dėl reikalavimo ūkininkui turėti kaimo turizmo sodybą. Pakartotinai įvertinus minėtą siūlymą reikalavimas ūkininkams turėti kaimo turizmo sodybą buvo įtrauktas. 2022 m. rugpjūčio 26 d. patikslintas Nutarimo projektas (reg. Nr. 22-32(5)) per TAIS pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei. 2022 m. rugpjūčio 30 d. Nutarimo projektas (reg. Nr. 22-32 (5)) svarstytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime ir darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe. 2022 m. rugpjūčio 31 d. per TAIS Nutarimo projektas (reg. Nr. 22-32 (6)) pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

2023 m. sausio 3 d. per TAIS Lietuvos Respublikos Vyriausybė pakartotinai grąžino Nutarimo projektą (reg. Nr. 22-32 (6)) su tikslu papildyti lydimąją medžiagą detalesnėmis nuostatomis dėl kontrolės užtikrinimo mechanizmo. 2023 m. sausio 13 d. Nutarimo projektas (Nr. 22-32(7)) per TAIS pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

2023 m. sausio 23 d. buvo organizuotas pasitarimas, kuriame dalyvavo Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Policijos departamento atstovai. Aptarti Policijos

departamento keliami klausimai dėl atsakomybės už pažeidimus (administracinių nuobaudų ir ekonominių sankcijų). Į darbo tvarka pateiktus siūlymus dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimo kodekso 137 straipsnio „Neteisėtas stiprių alkoholinių gėrimų, brogos, nedenatūruoto ar denatūruoto etilo alkoholio, jų skiedinių (mišinių) gaminimas, įgijimas, laikymas, gabenimas“ dispozicijos papildymo dėl neteisėtumo požymio ir kontrolės mechanizmo patikslinimo sutarta atsižvelgti.

2023 m. sausio 24 d. Nutarimo projektas (reg. Nr. 22-32(7)) svarstytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime ir per TAIS grąžintas su tikslu atsižvelgti į Vidaus reikalų ministerijos pastabas, sukonkretinti kontrolės mechanizmą ir pagrįsti mažmeninės prekybos imtį.

Pažymime, kad pastabas dėl kontrolės užtikrinimo mechanizmo peržiūrėjimo pateikė Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas bei Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacija, todėl, siekdami kompromiso, norime atkreipti Įstatymo projekto rengėjų dėmesį, kad kontrolės užtikrinimo mechanizmą reikia peržiūrėti į jį įtraukiant ir ūkininkų veiklą.

2023 m. kovo 8 d. organizuoto pasitarimo metu aptartos suinteresuotų institucijų bei socialinių partnerių pateiktos pastabos. Nuspręsta Nutarimo projekte atsisakyti siūlomų lengvatų, kad ūkininkams išduota alkoholinių gėrimų gamybos licencija suteiktų teisę ir mažmeninei prekybai alkoholiniais gėrimais bei netaikyti užstato, steigiant akcizinį sandėlį.

Remiantis Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 31 straipsniu, valstybės alkoholio kontrolę pagal kompetenciją atlieka ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – NTAKD), Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), kitos valstybės institucijos, savivaldybių vykdomosios institucijos, policija, sveikatos priežiūros įstaigos. Jų kompetenciją alkoholio kontrolės srityje nustato šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai. Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 4¹ straipsnio 1 dalimi, alkoholinių gėrimų gamintojai yra registruojami šio įstatymo ir VMVT direktoriaus nustatyta tvarka.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlytume Įstatymo projektu nustatyti, kad alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba gali verstis tik licencijas turintys ir nustatytus reikalavimus atitinkantys ūkininkai jiems priklausančiose kaimo turizmo sodybose galutiniam vartotojui, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 178/2002 3 straipsnio 18 dalyje. Tokiu būdu būtų nustatytas aiškus ūkininkų gaminamų alkoholinių gėrimų gamybos ir kontrolės mechanizmas ir už gamybos ir prekybos priežiūrą ir kontrolę atsakingos institucijos.

Kadangi ūkininkų pagamintų naminių alkoholinių gėrimų kontrolė turėtų būti užtikrinama tuo pačiu kontrolės mechanizmu kaip ir kitų maisto tvarkymo subjektų veikla, manome, kad tai neturėtų sudaryti nenumatytų sunkumų kontroliuojančių institucijų pareigūnams atlikti savo pareigas. Taip pat, įvertinus tai, kad iš beveik 300 sertifikuotų tautinio paveldo maisto produktų gamintojų, ūkininkų yra tik apie 70, nenumatomi dideli gamybos mastai. Be to, atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projektui įgyvendinti reikia peržiūrėti galiojančius teisės aktus, susijusius su alkoholinių gėrimų gamyba, apskaita, ženklinimu, prekyba bei vartojimu, ir juos patikslinti, įtraukiant nuostatas, susijusias su ūkininkų pagamintais naminiais alkoholiniais gėrimais.

Pažymime, kad Įstatymo projekte ūkininkams per kalendorinius metus leidžiama gaminti ne daugiau kaip 1000 litrų ne didesnės kaip 65 tūrio procentų etilo alkoholio koncentracijos alkoholinių gėrimų, todėl siūlytume ūkininkams, kaip ir kitiems alkoholinių gėrimų gamintojams, taikyti tuos pačius kontrolės reikalavimus, kurie padėtų užtikrinti

žaliavų ir pagamintų alkoholinių gėrimų atsekamumą bei pagamintos produkcijos kiekio kontrolę.

Patikslintas Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

Nutarimo projektą parengė Žemės ūkio ministerijos Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius Saulius Jasius, tel. (8 5) 239 1146, el. p. saulius.jasius@zum.lt) Maisto pramonės ir kooperacijos skyriaus (vedėja Jolita Martutaitytė, tel. (8 5) 239 1162, el. p. jolita.martutaityte@zum.lt) vyr. specialistės Agnė Kolkaitė, tel. (8 5) 239 1164, el. p. agne.kolkaite@zum.lt, ir Agnė Digaitienė, tel. (8 655) 20 488, el. p. agne.digaitiene@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Ministras

Kęstutis Navickas